ЗАКОНОМІРНОСТІ АРХІТЕКТУРНОГО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ КОМПЛЕКСІВ

Бойченюк М.В.
Науковий керівник ***– Шушлякова О.С., канд. архіт., доцент***

Сьогодні перед Україною виникає питання щодо удосконалення всієї системи освіти. Це зумовлено потребою у зміні навчального процесу, покращенні навчальних програм та підвищенні якості підготовки фахівців. Ці проблеми можуть бути задоволені за допомогою нового типу освітніх комплексів. Створення інноваційних освітніх комплексів стає актуальною темою, так як дає можливість отримання додаткової освіти різним соціальним та демографічним категоріям населення в одному структурному блоці.

В основі модернізації стає ідеї безперервності, інтегративності та варіативності. На цей час все частіше починають з'являтися школи-комплекси, які називають освітніми комплексами або центрами освіти. Вони створюються на основі об'єднання декількох рівнів освіти і створення єдиного та безперервного освітнього простору з широким спектром надання послуг.

Одним з важливих питань стає створення інноваційних освітніх комплексів, насичених інформаційно-навчальною середою (ІНС), оскільки сучасні інформаційні технології та освітні тенденції диктують правила формування нових навчальних закладів, особливу увагу варто приділити реконструкції вже існуючих закладів.

Так як на сьогоднішній день в літературі відсутнє усталене визначення освітнього комплексу (ОК), необхідно розробити уточнення визначення та провести аналіз відомих моделей і методів управління освітніми системами та сформулювати задачі теоретичного дослідження.

Освітні комплекси поділяються на два типи – монофункціональні та поліфункціональні.

Монофункціональні освітні комплекси – комплекс будівель і споруд, що формується освітніми закладами на основі єдності функції навчання, - об'єднує навчальні заклади різних рівнів освіти і підвищення кваліфікації, але в одній галузі.

Поліфункціональний освітній комплекс – комплекс громадських будівель, в яких заклад освіти рівноправно і взаємозв'язано включений одночасно з іншою установою.

Освітній комплекс як містобудівний об'єкт утворює навчальну зону у місті, тобто є одним із спеціалізованих центрів міста. У системі освіти

склалися та виразно проявляються такі глобальні тенденції розвитку освіти, які мають загальний характер.:

1) вираженим стає потяг до надання права на освіту всім бажаючим, тобто можливість та однакові шанси для кожного отримати освіту в навчальному закладі будь-якого типу та рівня;

2) основною тенденцією є поступове ускладнення систем професійної освіти, створення та використання нових варіантів, більша частина з яких розрахована на молодь.

3) покращуються процеси інтеграції всіх навчальних закладів, що призводить до виникнення потужних університетські комплексів, науково-освітніх мегаполісів державного, континентального та міжрегіонального значення;

4) в будівлях сучасних інноваційних центрів освіти переважають тенденції взаємодії різноманітних функцій;

5) повсякденне використання інклюзивної архітектури та універсального дизайну;

Формування структури навчальних комплексів відбувається на основі морфологічних, функціональних та естетичних прийомів.

- "прийом структурності" пояснює взаємодію між функціональними елементами та конструктивно-планувальними рішеннями;
- "прийом компактності" сформований на основі оптимального зв'язку параметрів об'єкту, його формою та функцією;
- "прийом інваріантності" враховує можливість зміни планувальних елементів;
- "прийом сумісності функцій" - зв'язок навколишнього середовища з планувальними елементами;
- "прийом активізації функції" - зміна однорідних планувальних елементів;

Навчальний заклад інтегрованого типу заснований на таких принципах:

- багаторівневість;
- варіативність освіти;
- багатопрофільність;
- неперервність освіти;
- маневреність навчального закладу;

Навчальний комплекс у композиційно-просторовому аспекті повинен формуватися з урахуванням цілісності об'ємів та їх композиційного взаємозв'язку. Ці вимоги призначені для забезпечення гармонійної організації архітектурного середовища об'єкту.